

ယတၢ်လၢဒီးယတၢ်ထံၣ်

ဖဲလါအါကထိဘၣ် ၂၁-၂၅ ယလဲၤထီၣ်တၢ်မၤလိ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် “တၢ်ဖးလံၣ်စီဆုံလၢ ပုၤကညီအမဲၣ်ခံၣ် Reading the Bible with Karen Eyes (RBKE)” နွံတီၣ်ဖဲ ဝုၣ်ကံၢ်မဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိအံၤ ပုၤဟဲထီၣ်အိၣ်ဝဲအဂၤ ၇၃ ဂၤဒီးလၢအကျါန့ၣ် သရၣ်ဒိၣ်တဖၣ်ဒီး ပုၤကလုၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်လၢ ပထံၤလီၤကီၢ်စၢဖျိၣ် ဟဲတုၤဝဲအဂၤ ၃၀ လီၤ. ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤလိ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် နွံတီၣ်အသိး ခိၣ်န့ၣ်လၢအသုးကျဲတၢ်တဖၣ် မုၢ်လၢကွၢ်စိဝဲသ့ၣ်လၢ ပုၤကဟဲထီၣ်အဂၤ ၇၀ ဒီးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိ လၢပုၤထီၣ်လၢ ကစၢ်ယုၤအဘျးအဖျိၣ် အယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိတဘျီအံၤ ဒ်အမ့ၢ်နွံတီၣ်ဒီး တၢ်တိၣ်အိၣ်ဝဲလၢ ကမ့ၢ်တၢ်လီၢ်ခံကတၢ်တဘျီ ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဝုၣ်ခိၣ်တီၤအံၤအသိး ပထံၣ်ဘၣ်လၢ ပုၤကိးဂၤအိၣ်ဒီးတၢ်သးစဲဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမး၊ တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၢ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ် ဟဲဖျါထီၣ်ဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲအါမံၤ လၢအပုၤဒီးတၢ်မုၢ်လၢ, တၢ်ကွၢ်စိ ဒီးတၢ်သးအိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်သုးကျဲပၣ်ဆိအသိး ပုၤလဲၤထီၣ်တၢ်မၤလိတဖၣ် ဟဲတုၤဝဲသ့ၣ်ဝုၤဝုၤဘၣ်ဘၣ်, ဘၣ်ဆာဘၣ်ကတီၢ်ဖဲ ၂၁. ၁၀. ၂၀၀၇ အနံၤတဂၤစုၣ်စုၣ်လီၤ. ဟါနွံန့ၣ်ရံၣ်မ့ၢ် တၢ်အိးထီၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဘျီအံၤ အတၢ်ဘါလီၤဆိတတီၤလီၤ. ဖဲတၢ်အိးထီၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အခိၣ်ထံးတၢ်ဘါအံၤ ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်လီၤဆိခံမံၤအမ့ၢ်ဝဲ ဝုၣ်ကံၢ်မဲၣ်ကညီဘျါထံလံၣ်စီဆုံကို အခွါယၢၣ်အတၢ်သးဝံၣ်ဒီး ပုၤကညီသးစၢ်စီၤဂီၤထူ ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအါအါကတၢ်လၢ (စီၤဆံးစူးဝံၣ်ဒါ)လီၤ.

ပုၤလံၣ်စီဆုံကိုဖိတဖၣ်အတၢ်သးဝံၣ် မုၢ် ကပုၣ် ဒီးမုၢ်သးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဘါကတီၢ်အံၤ စီၤဆံးဒီးအမါနီၣ်----- သးဝံၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်ပုၤတၢ်သးဝံၣ်ခံၣ်တဖၣ် Duet ဒီးဒုဝဲတနၢ်ကွၢ်ကီၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသဟဲယုၤဒီး အမံၤပုၤလၢအမ့ၢ်သရၣ်ဒိၣ်တံၤမသ့ၣ်လၢ ကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်, ဝုၣ်ကံၢ်မဲၣ်ကလံၤစိးကစၢ်ခိၣ်----- တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်ဖဲ ၂၀၀၅န့ၣ်လါခိၣ်စဲဘၣ် Celebrate Christmas in Singapore အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ခုၣ်ခါဆာကတီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ကွၢ်တၢ်ကွဲးလၢအဖီလၢအံၤ ပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ကွဲးကလုၢ်မဲးကစုအပူၤ တၢ်ကွဲးပၣ်ဖျါထီၣ်စီဆံး (စီၤဂီၤထူ) အဝုၣ်တပတီၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ဖဲပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဝံၤအနံၤလၢခံတနံ ၂၅. ၁၀. ၂၀၀၇ အနံၤ ယလဲၤဟးအိၣ်သကိး ပိၣ်ထွဲသရၣ်ဒိၣ်တံၤမသ့ၣ်အခံဆူ အဟံၣ်ဒီးယထံၣ်ဘၣ် တၢ်ကွဲးအသးဘၣ်ယးဒီး စီၤဆံးအဝုၣ်အဝဲအံၤလၢ ဂီၤပၤအလီၤဒီး ယဟဲက့ၤယုၤမၤတၢ်ဂီၤလီၤဂၢၢ် (Photo copy) ဒ်သိးကပၣ်ဖျါထီၣ်လၢ ပဆၣ်တူၢ်ဂီၤမဲးကစုအပူၤ အဂီၢ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢတၢ်ကွဲးဖိအပူၤအံၤ မ့ၢ်သနၣ်ကွဲး တၢ်ကွဲးဖျိၣ်ကီၢ်ဖိသနၣ်ကွဲး ယနၣ်လၢပုၤဖးလံၣ်ဒီး ပုၤကလုၣ်သးစၢ်တဖၣ်လၢ ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ဟူးသးဝဲၤ ဒိဖျိတၢ်ကွဲးဒီး စီၤဆံးအနီၣ်ကစၢ် အတၢ်စံးတၢ်ကတီၢ်ဖိတဖၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယနၣ်လၢတၢ်ကတီၢ်ဖိလၢ အဖီလၢတဖၣ် ကထူးန့ၣ်ပသးဒီး ကကတီၢ်တၢ်ဒီးပုၤစ့ၢ်ကီးလီၤ.

“ကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်ကညီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ထံၣ်ဒီး ပၣ်ဒုၣ်ပၣ်ကမၢ်အါလၢ အမ့ၢ်ပုၤမၤဟးဂီၤသ့ၣ်ပုၤဒီး ပဒိၣ်ဆိၣ်သနံးအဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးကဟးထီၣ်ကွဲးလၢအသ့ၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.”

“ပအိၣ်လၢပုၤထံၣ်ပုၤကီၢ်အါအံၤ ပကဒုးတၢ်လၢပကလုၣ်အဂီၢ်လၢကျိန့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်အညီဘၣ်. ပဒုးတၢ်သ့ၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆာအယိ ယဆိးကါယတနၢ် ဒ်တၢ်စုကဝဲၤတခါလၢပုၤကလုၣ်အဂီၢ်ဒီး ဟံးယးမၤဖျါထီၣ်က့ၤ မိၢ်ပၣ်ဖဲဖု အတၢ်ဟ့ၣ်သါသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကလုၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ် ကနၢ်ပၢ်အါထီၣ် ပဝဲကညီကလုၣ်အံၤအဝုၣ်အကျိလီၤ.”

“ဖဲပဒိၣ်ထီၣ်သီ ယကတဲၤလီၤယသးလၢ ယမ့ၢ်ပှၤကညီဖိန့ၣ် ယမဲၣ်ဆုးဒိၣ်မး ဒီးယဘၣ်ယိၣ်ထဲ ပှၤကီၢ်ကီၢ်တဲၣ်တဖၣ် ကသ့ၣ်ညါန့ၣ်ယၤလၢယကဲကညီ”

“ပကဘၣ်ပၣ်ကဲလီၤပသးလီၤ”

စီၤဆံး အတၢ်ပၣ်ဖျါဘၣ်ယးဒီး ပပှၤကညီအကူအကၤ ဒ်အမ့ၢ်ဆုၣ်ပျီၣ်ဒီး ဆုၣ်မိၣ်သူ ဆုၣ်မိၣ်ဝါတဖၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ပှၤ ဒ်သီးပပှၤကညီမုၢ်လီၤဘိတဖၣ် ကပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးအဂီၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

“ဘၣ်တဘျီတဘျီ ပသးကီးကီၢ်တဲၣ်ဖိတဖၣ် နၢ်ဟ့ၣ်လၢပပှၤကလုၣ် ကညီဖိကဒဲကဒဲခးလိၣ်သးန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်သံကွၢ်ပှၤလၢ မ့ၢ်ပအိၣ်လၢမတၤအပူၤအခါ ကဲတၢ်သးတမ့ၣ်ဒီး တၢ်သးဘၣ်ဒိလၢပဂီၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.”

စီၤဆံးဖဲအဝဲဒၣ် စးထီၣ်ဖျၢၣ်စိမိအခါ ဟံးန့ၣ်မၤလိဝဲဒၣ် လီမ့ၢ်အူအဂ့ၢ်အကျိ ဘၣ်ဆၣ်လၢအတၢ်သးစဲလၢ အပှၤကလုၣ် အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီး တၢ်မၤထီၣ်ဖိက့ၤ အပှၤကလုၣ် အတၢ်န့ၣ်သါတဖၣ်အဂီၢ် အဝဲမၤဝံၤက့ၤ အတၢ်မၤလိလၢက-----န့ၣ်လီၤ.

ဖိသ့ၣ်လံၤသ့ၣ်ဒၤ လၢစီၤဆံးအတၢ်သးအိၣ် အတၢ်သးစဲဒီးအတၢ်ကျဲးစၤပၤ ပထံၣ်ဘၣ်ဖးဘၣ်ဒ်အံၤအသိး ယတၢ်သံကွၢ်လၢခံကတၢ် နဲနကပၣ်နသးဒီး မၤတၢ်လၢနပှၤကလုၣ်အဂီၢ် ဒီဖျိလၢတၢ်န့ၣ်သါလၢ ပၢ်ယွၤနကစၢ်ဟ့ၣ်နၤ ဒ်အမ့ၢ်နတၢ်န့ၣ်သါတခါဒ်လဲၣ်. စံးဆၢဒီးမၤသပှၤလၢ နပှၤကလုၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ပတၢ်မၤလိသၢသီဖဲဝုၢ်ကံၢ်မဲ (၂၁. ၁၀. ၂၀၀၇-၂၄. ၁၀. ၂၀၀၇) အတၢ်အတိၣ်ထုမ့ၢ်ဝဲ “သ့ၣ်နီၣ်မၤလၢကပီၤယွၤဒီး ဟံးယးပတၢ်န့ၣ်သါ”.

စီၤဆံး စူးဝံၣ်ခဲၤ, မ့ၢ်ကညီပှၤဟူးဝဲၤ ပှၤသးဝံၣ်တၢ်ဖိလၢ အစူးကါဝဲဒၣ်အတၢ်နၢ်ဒီး ကညီသံကျဲးပိးလီ ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အတၢ်သးဝံၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢ တၢ်ပၤက့ၤ ကညီသံကျဲးပိးလီဒီး လုၢ်လၢ်ထူသန့ကတးဘၣ် ဝဲၤလိၣ်ဒုးတၢ်လၢ ကညီကီၢ်တဲၣ်ကစၢ်ခိၣ်ဖိတဖၣ် အသ့ၣ်ပှၤအဂီၢ်လီၤ. ကီၢ်တဲၣ်ကညီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ထံၣ်ဒီး ပၣ်ဒုၣ်ပၣ်ကမၣ်အီၤလၢ အမ့ၢ်ပှၤမၤဟးဂီၤသ့ၣ်ပှၤဒီး ပဒိၣ်ဆီၣ်သနံးအဝဲသ့ၣ် ဒ်သီးကဟးထီၣ်ကွံၣ်လၢ အသ့ၣ်ပှၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒ်ကညီ ကစၢ်ဖိတဖၣ် အလုၢ်အလၢ်ထူသန့အသိး အဝဲသ့ၣ်ကတီၤ သ့ၣ်ပှၤလၢမိၢ်ပၢ်ဖဲဖုစီၤ တုၤမုၢ်မဆါတနံၤအံၤလီၤ. နးစၤဒုထူခ့ၣ် ထံၣ်လိၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီး စီၤဆံး ဘၣ်ယးအဝဲ အတၢ်ဝဲၤလိၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤဆံးစံးဝဲ, “ပအိၣ်လၢပှၤထံပှၤကီၢ်အခါ ပကဒုးတၢ်လၢ ပကလုၢ်အဂီၢ်လၢကျိန့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်အညီဘၣ်, ပဒုးတၢ်သ့ၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢအယိ, ယဆိးကါယတနၢ်ဒ် တၢ်စုကဝဲၤတခါလၢ ယပှၤကလုၣ်အဂီၢ်ဒီး ဟံးယးမၤဖျါထီၣ်က့ၤ မိၢ်ပၢ်ဖဲဖုအတၢ်ဟ့ၣ်သါသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သီးကလုၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ် ကနၢ်ပၢ်အါထီၣ်ပဝဲကညီ ကလုၣ်အံၤအဂ့ၢ်အကျိၤလီၤ.” စီၤဆံးတဆိးကါဝဲဒၣ် ခုခါတၢ်ဒုပိးလီတဖၣ်ဘၣ်. အဝဲဒုတနၢ်ဒီး ဆိးကါဝဲကညီသံကျဲးပိးလီသ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤဆံးမ့ၢ် မံၤလၢပှၤသ့ၣ်ညါအါဘၣ်ဆၣ်, အမံၤနီၣ်ကီၢ်မ့ၢ် စီၤဂီၤထူ အခိပညီမ့ၢ်ထီၣ်တကလုၣ်လၢ အအိၣ်လၢပှၤလၢကျိ ထီၣ်စီၤဂီၤဘၣ်ဆၣ်လၢ ပှၤကီၢ်တဲၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်ပှၤသ့ၣ်ညါအီၤအါလၢ ဆံးစူးဝံၣ်ခဲၤလီၤ. အဝဲမ့ၢ်ကညီပှၤသးဝံၣ်တၢ်လၢ ဝုၢ်ကံၢ်မဲစးထီၣ်လၢအသးအိၣ် ၁၇ နံၣ်လံၤလံၤ တုၤခဲအံၤလီၤ. စီၤဆံးအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဖဲ မဲစဲၣ်ကီၢ်ဆၣ်မုၢ်ဆုၣ်ခဲလီၤ.

စီၤဆံးထူးထီၣ်ဝဲဒၣ် လီယုၤကွီၤတဘျီလၢ အမံၤမ့ၢ်ဝဲ “ထီၣ်လွံၢ်မံၤ အတၢ်သးဝံၣ်” ဒီးထူးထီၣ်ဘၣ်ဝဲ ကအိၣ်အဘျီ ၅၀၀၀ န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၀၆ နံၣ်အတီၢ်ပှၤ အဝဲအိၣ်ဒီး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ ကထူးထီၣ်တၢ်သးဝံၣ် အသီတဘျီလၢအကိးဝဲ “တနၢ်က့ၣ်ကိၣ် အတၢ်သးဝံၣ်” လီၤ. အဝဲထူးထီၣ်တ့ၢ် အနီၣ်ကစၢ်တဂၤ သးဝံၣ်ဝဲန့ၣ်တဘျီ, မ့မုၢ်သးဝံၣ်ဝဲဒီး အသကိးန့ၣ် ကအိၣ်ယုဘျီ နွံဘျီန့ၣ်လီၤ.

စီၤဆံးစံးဝဲ “ယတမ့ၢ် ပှၤအဆိကတၢ်တဂၤလၢ အစးထီၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤအံၤဘၣ်. ယပါမ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢ အဒုတ့ၢ်တနၢ်ဒီး ကျဲးစးမၤနၤပၢ်တ့ၢ် ပှၤကီၢ်တဲၣ်ဖိတဖၣ်လၢ အဘၣ်ယးဒီး ကညီဖိအဂ့ၢ်အကျိၤလၢ

ပျာလှူအနာဂတ်ကမ္ဘာတို့ ကညီဖိတ်ဖတ်ယုတ်ဒီး အတံသကိးလာ သဝီပူတဖန်န့ၣ်လီၤ. ယဟံးန့ၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤအံၤဒီး ယရၢလီၤက့ၤဆူ တၢ်ပျီပူလီၤ. ”

“ဖဲယဒိၣ်ထီၣ်သီအဆာကတီၢ် ယကတဲလီၤယသးလာ ယကဲပျာကညီဖိန့ၣ် ယမဲၣ်ဆွဲးဒၣ်မး ဒီးယဘၣ်ယိၣ်ထဲ ပျာကီၣ်တဲၣ်တဖၣ် ကသ့ၣ်ညါန့ၣ်ယၤလာ ယဟဲလာကစၢ်ခိၣ် ဘၣ်မ့ၢ်လာအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် န့ၣ်ပၢ်ကမၣ်ပျာကညီဖိတဖၣ်လၢ ပမ့ၢ်ပျာလှူအတဂ့ၤတဝါဒီး မ့ၢ်ပျာလှူအမၤဟးဂီၤသ့ၣ်ပျာတဖၣ်” အဂ့ၢ်စီၤဆံးစံးဝဲလီၤ.

“ယတကျဲးစးထူးအါထီၣ် ကညီတၢ်သးဝံၣ်အသီတဖၣ်ဘၣ်. ယအဲၣ်ဒီးသးဝံၣ်မၤသီထီၣ်က့ၤ တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆာလာ ပဖံပဖုသးဝံၣ်တုၢ်ဝဲဒီး တၢ်သးဝံၣ်လၢ ယသးဝံၣ်အီၤတဖၣ် အါတက့ၢ်ဘၣ်ယးဒီး ခိၣ်ယၤန့ၣ်ဆၢၣ်, တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီး တၢ်ဘျီတၢ်ဘါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤယိၣ်လၢ ယသးဝံၣ်ဘၣ်ယး ခိၣ်ယၤန့ၣ်ဆၢၣ်လဲၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပျာပျာကီၣ်တဲၣ်ဖိတဖၣ် န့ၣ်ပၢ်ပျာလှူ ပမ့ၢ်ပျာမၤဟးဂီၤ သ့ၣ်ပျာဘၣ်ဆၢၣ် ခဲအံၤအဝဲသ့ၣ်တနီၤန့ၣ် သ့ၣ်ညါက့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလၢ ပတမ့ၢ်ပျာလှူ ပမၤဟးဂီၤသ့ၣ်ပျာဘၣ်.

စီၤဆံးဒိဝဲလာထါဒီးစံးဝဲ, “ဒူပျာအိၣ်ဒီးတကရၢၢ်, လံၣ်, ယုၢ်နီၣ်ယဲကွၢ်ဂုၤစၢၤ” ဒ်ပမ့ၢ်ကညီဖိလၢ အဟဲလာကစၢ်ခိၣ်အသိး ပကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ယုတၢ်ဖိးလၢ ပကဒိသဒါ ပခိၣ်ယၤန့ၣ်လီၤ. ယုၢ်မ့ၢ်ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိ တကလုၣ်လၢ အအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤ, လံၣ်မ့ၢ်ထီၣ်လၢ အယုၤလၢမူဖးဖိဒီး နီၣ်ယဲမ့ၢ် ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ အိၣ်လၢသ့ၣ်ခဲအသိး ပကဘၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ ပသန့ၣ်ဒၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ် ဖဲတၢ်သ့အိၣ်ဒီးပျာအသိးလီၤ. ”

“ယတပၣ်လီၤသးလၢ ယမ့ၢ်ပျာသးဝံၣ်တၢ်ဖိဘၣ်. ယပၣ်လီၤယသးလၢ ယမ့ၢ်ပျာတကလၢ အစံၣ်တဲၣ်တဲၣ်လီၤတၢ်ဒီး ဆၢၢ်တၢ်ကစီၢ်ဆူ ပျာကီၢ်ကီၢ်တဲၣ်ဖိတဖၣ်အအိၣ် လၢကန့ၢ်ပၢ်ပဝဲကညီကလုၣ်အဂီၢ်လီၤ. ” “တၢ်သးဝံၣ်လၢ ယအဲၣ်ဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်, “ပမ့ၢ်ဒွဲးလၢခိၣ်ဒုၣ်ဒါ, ဒီပုၢ်ဝဲၣ်ခဲလၢခဲလၢ” အခိပညီပမ့ၢ်ဒွဲးက့ၤလၢ ပထူပထံး ပမ့ၢ်ဒုၣ်ထာတထာယီၤန့ၣ်လီၤ.

“လၢပျာကညီအလုၢ်အလုၢ် မ့ၢ်ပျာလှူအအုၣ်အသး, တၢ်အုၣ်လီၤသး အခိပညီပၣ်ဆံးထံၣ်ဆံးလီၤသး အနီၢ်နီၢ်ပျာကညီန့ၣ်မၤတၢ်သ့ တမ့ၢ်ပျာကလိးကလၢဘၣ်. လၢတၢ်ဖိၣ်ဒုၣ်ဖိၣ်ညၣ်န့ၣ် တလိၣ်သ့အဂံၢ်အဘါဘၣ်, လဲၤကျိၣ်ဒီးလီၤဒီး အိၣ်ဘၣ်ညၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပျာက့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ဘၣ်ဆၢၣ် မ့ၢ်ပျာလှူအအုၣ်လီၤအသးလီၤ. တၢ်အုၣ်လီၤသးန့ၣ် ကဲတၢ်လၢအဂ့ၤဘၣ်ဆၢၣ် ပမ့ၢ်အုၣ်လီၤပသးအါတလၢန့ၣ် ကဲထီၣ်ပျာထံၣ်ဆံးပျာန့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်အဂ့ၤဘၣ်. အယိပကဘၣ် ဆိတလဲဒုးန့ၣ်ပၢ်ပျာ, ဒ်သိးပျာကပၣ်ကဲပျာအါထီၣ်န့ၣ် ပနီၢ်ကစၢ်စ့ၢ်ကီး ပကဘၣ်ပၣ်ကဲလီၤပသးလီၤ. ”

ပထံပကီၢ်တအိၣ်ဒီးဘၣ်. ပလိၣ်ဘၣ်တၢ်ယုတၢ်ဖိး ဒီးပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်လိၣ်က့ၤပသး ဒ်ထါစံးဝဲ “ကဆီဝါဟဲယီၢ်ကီၢ်ဆၢ, ဘၣ်လူၤက့ၤပမိၢ်အစၢၤ, ကဆီဝါဟဲယီၢ်ကီၢ်သး, ပဘၣ်ပၣ်ဖျိၣ်လိၣ်ပသး “ပမ့ၢ်တပၣ်ဖျိၣ်လိၣ်ပသး ဘၣ်န့ၣ်ဒ်ထါစံးဝဲ “သကံ့သၢနီၣ်ဘၣ်ဆဲးက့ၤ, မ့ၢ်တဆဲးကဲထီၣ်ယၢ်သ့” ပမ့ၢ်တမၤတၢ်ဒ်အံၤ လီၤမၢ်မိၢ်ဒီးပၢ်အမံၤန့ၣ်လီၤ.

“ဒ်ကီၤလၢအိၣ်ဒီးမ့ၢ်စံး, မ့ၢ်စ့ၢ်စံး, စ့ၢ်စ့ၢ်စံးအသိး ပဝဲကညီကလုၣ် ပအိၣ်ဒၣ်နီၢ်/စီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်ပပၣ်ဖျါသ့လၢ တၢ်ကူတၢ်ကါၣ် မ့ၢ်ကနီၤပျာသဘျူလၢ တထီၣ်ပျာတဖၣ် ကၢဆ့မိၢ်ဝါ, မ့ၢ်မ့ၢ်ပျာတဖၣ် ကၢဆ့မိၢ်သ့ဒီးန့ၣ်ဂီၤ, ပိၣ်ခွါလၢ အအိၣ်ဒီးဟံၣ်ယီတဖၣ် ကၢဆ့ပျိၣ်ထီၣ်ဒီး ခွါသဘျူတဖၣ်န့ၣ် ကၢဆ့ပျိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤခွါလိၣ်ဘိသဘျူတဖၣ် ထံၣ်နကၢဆ့ပျိၣ်ဝါထီၣ်ဒီး စံးပတြာပၣ်ဒိၣ်နၢသ့ဝဲလၢ နမ့ၢ်ပျာလှူအိၣ်ဒီး သးသ့ၣ်လၢကပီၤ, မ့ၢ်ပျာလှူအါထီၣ်ဆူသ့န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဟံးမ့ၢ်ဒါ အါထီၣ်လၢ ဟံၣ်ပျာယီပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး မ့ၢ်တၢ်ပနီၢ်ဂ့ၤစ့ၢ်ကီးလၢ ပဒုၣ်ပူၤထာပူၤ, ပကလုၣ်တဝါပူၤန့ၣ် တၢ်ကမၣ်မ့ၢ်ကမၣ်ခွါ သုတအိၣ်တဂ့ၤ အဂီၢ်လီၤ. ” “ဘၣ်ဆၢၣ်ခဲအံၤ လၢပပျာကလုၣ်အကျါန့ၣ် ပနီၤဖးက့ၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တသ့တန့ၢ်လၢဘၣ်. ပဘၣ်သံကွၢ်အါထီၣ်လၢ နမ့ၢ်ပျာသဘျူ မ့ၢ်မ့ၢ်ပျာအိၣ်ဒီး ဟံၣ်ဒီးယီအဂ့ၢ်လီၤ. ဖဲပျာကီၣ်တဲၣ်ဖိတဖၣ် ထံၣ်ဘၣ်ပလုၢ်ပလုၢ်ဒ်အံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်စံးဝဲလၢ မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၤအယိ ကဲတၢ်သးမံလၢပဂီၢ်လီၤ. ”

ကညီဆုမိဂါဝါနဲ့ ငှားနဲ့ဖျါထီၣ် တၢ်စီတၢ်ဆုံ တၢ်စိကမီၤလၢ ပှၤနီၣ်ကစၢ်အလီၤ၊ ဖဲကညီခွါသဘူတဖၣ် ထံၣ်ဘၣ်ပဝဲသ့ၣ်ဒီး စံးပတြၢဘၣ်အဝဲသ့ၣ် ကသ့အဂီၢ်လီၤ။ ဆုမိဂါဝါနဲ့ ငှားနဲ့ဖျါထီၣ် တၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဂီၤတၢ်အါထီၣ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကီၢ်လီၤ။

ပှၤကီၢ်တဲၣ်ဖိ၊ ဝၤဒဲၤ စူၣ်ထံၣ်ဘထံၣ်မံၢ်ထံလၢ အမ့ၢ်စလဝံဖိးစံးအအဲးဒီးထၢၣ် ဒီဆာဝဲဘၣ်ယး စီၤဆံးဒီးစံးဝဲ၊ “ပအိၣ်ဒီး ကညီပှၤသးဝံၣ်တၢ်ဒ်ဆံးအသီးန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤ၊ မ့ၢ်လၢအဝဲဒုးကူၣ် သ့ထီၣ်ပဝဲပှၤကီၢ်တဲၣ်ဖိတဖၣ် ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် ကညီဖိအဂ့ၢ်အကျိၤလီၤ။ လၢအဝဲအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဝံၣ် အလီၢ်ခံ ယသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ ပှၤကီၢ်တဲၣ်ဖိတဖၣ် နၢ်ပၢ်အါထီၣ် ကညီဖိအတၢ်အိၣ်သး တၢ်ဆံးတၢ်လၢတဖၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဆိမိၣ်ဝဲလၢ ကညီဖိလၢကီၢ်ပယီၤဒီး ကီၢ်ကီၢ်တဲၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပှၤလၢအလီၤဆီလိၣ်သး အယိန့ၣ်လီၤ။ ပှၤကီၢ်တဲၣ်ဖိတဖၣ် ဆိမိၣ်ဝဲလၢ ပှၤပယီၤဖိလၢအဟဲလၢ ကီၢ်ပယီၤတဖၣ် မ့ၢ်ပှၤလၢအအာအသီ၊ ကျိကူၣ်ကွဲၣ်သ့ၣ်ပှၤ၊ ယအဲၣ်ဒီးလၢ အဝဲဒၣ်ကတဲအါထီၣ် ဘၣ်ယးကီၢ်ပယီၤ အဂ့ၢ်အဝီလၢ အဝဲအတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်လီၤ။”

“အဝဲမ့ၢ်ပှၤလၢ အဒုးကူၣ်သ့အါထီၣ် ပှၤကီၢ်တဲၣ်ဖိလၢ ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် ကညီဖိအတၢ်ဆံးတၢ်လၢဒီး အဝဲစံးဝဲဒၣ်ထီၣ်ဘိလၢ ကီၢ်တဲၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်သ့ၣ်ညါ မၤလိနၢ်ပၢ်အါထီၣ် ဒီးပၣ်ကဲကညီဖိ အတၢ်ဆံးတၢ်လၢန့ၣ်လီၤ။ ဒ်စီၤဆံးစံးဝဲအသီး ကညီဖိတဖၣ်ဆါဝဲဒၣ် ဆုသတိၢ်ဝါတဖၣ်ဆူ ပှၤကီၢ်တဲၣ်တဖၣ် အအိၣ်ဒီးကဘၣ်သ့ တဲနၢ်ပၢ်အါထီၣ်စ့ၢ်ကီၢ် တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢ အဝဲသ့ၣ်ဆါဝဲတဖၣ်ဒီး မ်အသ့ တဆိမိၣ်ထဲကျဲလၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ် ထဲစ့တဂ့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။”

ဘၣ်ယးကညီဖိ အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ် ဆံးစံးဝဲလၢ၊ “လၢပဝဲတကပၤန့ၣ် ပမ့ၢ်နၢ်ဟူတၢ်ကစီၣ်လၢ ပပှၤကလုၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤတဖၣ် ဘၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်နးန့ၣ် ပသးလဲၤယုၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ပအိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်သးကညီၤ မ့ၢ်လၢပကဲပှၤကညီ တကလုၣ်ယီၤ၊ ဒီးပသ့ၣ်ညါလၢ ပကညီဖိအိၣ်ဖဲ ကီၢ်ကီၢ်တဲၣ်ပှၤအံၤ မ့ၢ်ပှၤနီၣ်ဂံၢ်စ့ၤ မ့ၢ်ပှၤလၢကီၢ်ပယီၤန့ၣ် အိၣ်လၢအကကွဲၣ်တဖၣ် အကကွဲၣ်လီၤ။ ဘၣ်တဘျီဘျီ ပသးကီၢ်တဲၣ်ဖိတဖၣ် နၢ်ဟူဝဲလၢ ပပှၤကလုၣ်ကညီဖိ ကဒဲကဒဲခဲလိၣ်သးန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်သံကွဲၣ်ပှၤလၢ မ့ၢ်ပအိၣ်လၢမတၢ်အပူၤအခါ ကဲတၢ်သးတမုၣ်ဒီး တၢ်သးဘၣ်ဒိလၢ ပဂီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ။ ”

စီၤဆံးစံးဝဲလၢ အပှၤတဝါအပူၤလိၣ်ဘၣ် အါထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့၊ လၢကမၤဒိၣ်ထီၣ် လဲၤထီၣ်ပှၤတဝါအဂီၢ် မၤလိဝဲဘၣ်ယးဒီး “Non Fromal Education” အယိ ခဲအံၤအဝဲမၤလိတၢ်ဖဲ ကံၢ်မဲဖျဲၣ်စိမိၤလီၤ။ အဝဲဟးယုၤမၤလိန့ၣ်စ့ၢ်ကီၢ် တၢ်လၢဒုသဝီတဖၣ်အပူၤလီၤ။ “ယမၤလိတုၢ် စံးဖိကဟၣ်တၢ်မၤလိလၢ အဘၣ်ယးဒီး လီမ့ၢ်အူအဂ့ၢ်အကျိၤ ဖဲယဖျိထီၣ်ကီၢ်တဲၣ်ကွဲၣ်ဝံၣ် အလီၢ်ခံယသ့ၣ်ညါလၢ ယမ့ၢ်ဆဲးမၤဒီး ယတၢ်မၤအံၤ ကထူးယံၤထီၣ်ယၤဒီး ယပှၤတဝါအယိ ယလဲၤထီၣ်ကွဲၣ်အံၤ ဒ်သီးကသုးဘူးယီၤ ယသးဒီးအဝဲသ့ၣ်ကသ့ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

ကွဲးပၣ်ဖျါထီၣ်က့ၤလၢ
သုဖု သ. ဒ. ဖျါအဲးဖိခး
စ့ကဖိ
ကညီဘျၢထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
၂၉. ၁၀. ၂၀၀၇